

ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATIN TANULMÁNYI VERSENY VERSENYKIÍRÁS A 2008/2009-ES TANÉVRE

A verseny címe: Ábel Jenő Országos Latin Tanulmányi Verseny

A verseny meghirdetője: Ókortudományi Társaság

A verseny célja: A Verseny célja egyrészt a kategóriánként megszabott, az adott évfolyamcsoporttól elvárható nyelvi-kulturális felkészültséghez adaptált és fordulónként nehezedő latin szöveg lefordítása révén a nyelvi készségek fejlesztése, az iskolai oktatásban tanult nyelvi anyag gyakorlati alkalmazásának elősegítése révén a tanulók nyelvi kompetenciájának növelése, s ily módon a latinoktatás színvonalának megőrzése, emelése. A Verseny célja másrészt a céltudatosan kiválasztott szövegtémák révén a tanulók ember- és társadalomismereteinek gyarapítása az antik kultúrákról, a görög-római társadalomról, történelemtől, művészetéről, sőt a magyar kultúra és társadalom történetéről is. További, de az előzőekkel szervesen összefüggő célja a versenynek, hogy arra ösztönözzük a latint választó tanulókat, hogy ne csak az esetlegesen kötelező években, hanem folyamatosan, lehetőleg érettségiig tanulják a nyelvet.

A verseny kategóriái korcsoportok szerint: 1. *maiores*-kategória a 9. és 10. osztályos tanuló számára (11. osztályosok csak akkor indulhatnak, ha második éve tanulják a nyelvet), 2. *minores*-kategória a 7-8. osztályos tanulók számára (9. osztályosok is indulhatnak, ha első éve tanulják a nyelvet).

A verseny kategóriái iskolaszintek szerint: A *maiores*-kategória versenyén a középiskolák (gimnáziumok, szakközépiskolák stb.) tanulói vehetnek részt, míg a *minores*-kategória versenyén a középiskolák mellett az általános iskolák tanulói is részt vehetnek.

A jelentkezés és a részvétel feltételei: A Versenyre valamennyi magyarországi középiskola (*minores*-kategóriában általános iskola is) nappali tagozatos tanulója jelentkezhet, a fenti két kategóriában a megadott kritériumok szerint; egy kategóriában kétszer is részt lehet venni. A részvétel természetes feltétele, hogy a versenyző birtokában van, vagy mindent megtesz azért, hogy a verseny fordulóinak idejére birtokában legyen a versenykiírásban szereplő nyelvi követelményrendszernek. A második, döntő fordulón azok a tanulók vehetnek részt, akiket a Versenybizottság, miután a beküldött, továbbjutásra javasolt dolgozatok alapján a meghatározta kategóriánként a behívandók körét és létszámát, a Verseny honlapján közzétett körlevelében a döntőre behív.

A versenyen való részvétel kizáró okai: Amennyiben a tanuló megfelel a jelentkezés és részvétel feltételeinek, akkor a Versenyen való részvételnek kizáró oka nincsen.

A verseny témája, ismeretanyaga, felkészüléshez felhasználható irodalom: latin nyelv, közelebbről zárhelyi dolgozatként latin szöveg magyarra fordítása szótár segítségével mindkét fordulóban. Mivel az iskolarendszer változása és tankönyvek megszaporodása indokoltá teszi, az alábbiakban vázlatosan felsoroljuk azokat a nyelvtani tudnivalókat, amelyeknek feltétlenül birtokában kell lennie annak a diáknak, aki a versenyen indulni szeretne. (Forrás: N. Horváth Margit – Dr. Nagy Ferenc: Latin nyelvkönyv I. és II.)

Maiiores-kategória: Az öt declinatio főneveinek és mellékneveinek ragozása, beleértve a kivételeket is. Vocativus. Locativus. Az igeragozásból: indicativus, coniunctivus,

imperativus, mindez activumban és passivumban. Rendhagyó igék: *sum, possum, fero, eo, volo*; a csak perfectumi alakú igék közül: *coepi, meminī*. Participiumok közül: part. impf. act., part. perf. pass., part. inst. act. Infinitivusokból: inf. impf. act. és pass., inf. perf. act. és pass., inf. inst. act. Álszenvedők, pl. *nascor, morior*, félig-álszenvedők, pl. *gaudeo, fio* is. A supinum használata. Személyes, birtokos, visszaható, mutató, vonatkozó, meghatározó (*ipse, ipsa, ipsum; idem, eadem, idem; quidam, quaedam, quoddam*) névmások, tőszámnevek 1—1000-ig. Melléknévfokozás, a rendhagyóak is. Adverbiumképzés, a rendhagyóak is. Esettan: genitivus obiectivus és subiectivus, partitivus, ablativus loci (honnan? és hol? kérdésre), separationis, originis, causae, comparationis, instrumenti, sociativus, modi, mensurae, qualitatis, limitationis, temporis; passiv igék melletti abl. auctoris és rei efficientis. Mondattan: Ablativus absolutus. Accusativus cum infinitivo. Független kérdés. Célhatározói alárendelő mellékmondat. Célzatos alanyi/tárgyi mellékmondat. Feltételes alárendelő mellékmondat. A döntőre ezeken kívül: part. inst. pass., gerundiumos és gerundivumos szerkezet.

Minores-kategória: 1-5. declinatio, vocativus, locativus, melléknevek alapfokban, személyes, birtokos, visszaható névmás, *hic*³, *ille*³, *qui*³, 1-4. coniugatio: aktív indicatívusi idők (impf. - perf.) létigéből is, első imperativus. Mondattan: egyszerű mondat, mellérendelő mondatok, vonatkozó alárendelő mondat indicatívussal, időhatározói mondat indicatívussal (*cum temporale, postquam*), okhatározói mondatok közül: *quod, quia* + ind. A döntőre ezeken kívül: coniunctivus (impf. és perf.), supinum accusativus, *ut finale, cum historicum*, feltételes mondatok közül: *casus realis*.

A nevezés módja, határideje (levélcím, e-mail cím): Az első fordulóra való jelentkezés a tanulók részéről a latint oktató szaktanárnál vagy az iskola igazgatójánál történik. A versenyre való jelentkezés határideje az iskolákban: 2009. január 16. Az iskola ezt követően az abel.jeno@gmail.com címre 2009. január 26-ig elküldött elektronikus levélben (ímélben) közli a részvételi szándékon túl, kategóriánként összesítve (1. "Majores", ill. 2. "Minores"-kategória), a jelentkezők létszámát is a Verseny ügyintézőjével, Nemes Júliával. Az elektronikus levél „Tárgy” rovatában az Iskola nevét kérjük feltüntetni!

Nevezési díj: nincs van:.....Ft/ fő;Ft/ csapatFt/ iskola

Fordulók (időpontok, helyszínek, a fordulók feladatainak rövid ismertetése)¹:

1. forduló: A Tanszék postai úton megküldi az iskolai forduló tételeit — kategóriánként egy-egy példányban — kísérlével az iskoláknak: 2009. február 4-ig. Amennyiben a jelzett időpontig az iskola nem kapja meg a tételcsomagot, kérjük, jelentkezzenek az ELTE BTK Latin Tanszékén, tel.: (06-1-) 4855280, fax 4855288, email: abel.jeno@gmail.com. A tételeket — a kísérlévelben foglalt kívánalmak betartásával — az iskolákban, közvetlenül a verseny kezdete előtt, kellő példányszámban sokszorosítják. Az iskolai dolgozat írása: 2009. február 6-án, pénteken 10-13 óráig. Az iskola megküldi a továbbjutásra javasolt dolgozatokat az ELTE Latin Tanszékének Dr. Kopeckzy Rita egyetemi tanársegéd és Dr. Adamik Béla egyetemi adjunktus nevére címezve: 2009. március 1-ig.

2. forduló: A versenybizottság döntése alapján a Tanszék közzéteszi a Verseny honlapján (<http://abeljeno.uw.hu/>) a döntőre továbbjutott tanulók névsorát 2009. március 20-ig a

¹ Más versenyekkel való ütközés esetében az OKM egyeztetést kezdeményez az időpontok összehangolására.

döntő helyszínének és egyéb tudnivalók megadásával (személyre szóló külön behívólevelet a Versenybizottság nem küld). A központi versenydolgozat írása: 2009. április 18-án, szombaton 12-16 óráig az ELTE Bölcsészettudományi Karán.
3. forduló: -

A továbbjutás feltétele, módja az egyes fordulókban: A verseny első, iskolai fordulójából való továbbjutás kiinduló feltétele, hogy az adott kategóriában részt vevő versenyző a latin tételszöveget szótár segítségével jó színvonalon magyarra fordítsa. A versenyzők latintanára ezt követően kijavítja a dolgozatokat és a legjobb dolgozatokat beküldi az iskolán keresztül postai úton a Tanszéknek. A versenybizottság értékeli és rangsorolja a beküldött dolgozatokat, megállapítja a döntőre behívható versenyzők keretszámát, majd a Verseny honlapján közzéteszi a behívott versenyzők kategóriánkénti névsorát.

Az eredmények közzétételének módja: Az eredmények májusban a Verseny honlapján (<http://abeljeno.uw.hu/>), majd később az Antik Tanulmányok c. szakfolyóiratban kerülnek közzétételre.

Díjazás: Az első három helyezett mindkét kategóriában pénz- és könyvjutalomban részesül, a további helyezettek (4-20-ig) és a kiemelt dicséretesek (21-40) elismerő oklevelet és könyvjutalmat, a dicséretesek (41-60/70) pedig elismerő oklevelet kapnak. A két kategória első 20 helyezettje az Ókortudományi Társaság májusi közgyűlésén személyesen veheti át jutalmát, a többiek az iskolai tanévzáró ünnepeken. A maiores-kategória első 20 helyezettje és kiemelt dicséretesei közül a 10-es és 11-es tanulók további jutalma, hogy a következő tanév első félévében részt vehetnek az arpinói Cicero-verseny hazai válogató versenyén (tehát 11-es és 12-es korukban, mert csak ezt a korosztályt lehet nevezni Arpinóba); a válogató versenyre a Felhívást mindig a Verseny honlapján tesszük közzé szeptemberben. Az e válogatón eredményesen szereplő 7-14 diák utazhat (ált. május elején) Olaszországba a nemzetközi arpinói Cicero-versenyre.

A szervezők elérhetősége: A verseny honlapja: <http://abeljeno.uw.hu/>, ímélcíme abel.jeno@gmail.com. Az ELTE BTK Latin Nyelv és Irodalom Tanszék postacíme: Budapest, Pf. 107., 1364, telefon 4855280, fax 4855288, A szervezőbizottság tagjai: Dr. Adamik Béla egy. adjunktus (4855280), Dr. Kopeczky Rita egy. tanársegéd (4855280) és Nemes Júlia, a verseny ügyintézője (4855281, gorogtanszek@gmail.com).